

**social og
indenrigsministeriet**

Velfærdspolitisk Analyse

Hvordan klarer anbragte sig som unge voksne?

I denne analyse ses der på, hvordan 25-29-årige i 2018, der har været anbragt på et tidspunkt inden de fyldte 18 år, klarer sig senere i livet sammenlignet med de øvrige 25-29-årige i 2018, herunder om alder ved første anbringelse har betydning for, hvordan de klarer sig.

Børn og unge, som har været anbragt i løbet af barndommen, klarer sig dårligere på en række parametre som unge voksne i forhold til dem, der ikke har været anbragt. Samtidig er der en tendens til, at børn og unge, som bliver anbragt i en sen alder, klarer sig dårligere på en række parametre end blandt de tidligere anbragte, der har været anbragt i en tidlig alder.

Generelt står en større andel af de tidligere anbragte uden uddannelse end andre, og jo senere anbringelsen er iværksat, desto færre har en uddannelse. For de 25-29-årige, som blev anbragt første gang mens de var 15-17 år, har 63 pct. grundskolen som den højest fuldførte uddannelse. For de 25-29-årige, som blev anbragt første gang som 0-2-årige har 52 pct. grundskolen som højest fuldførte uddannelse.

Færre tidligere anbragte er i beskæftigelse som unge voksne end andre, og flere modtager kontanthjælp, og denne andel varierer også med alderen for første anbringelse. Blandt de 25-29-årige, der blev anbragt første gang som 0-2-årige, har omkring 21 pct. kontanthjælp som væsentligste indkomstkilde i 2018. Blandt de 25-29-årige, der blev anbragt første gang som 15-17-årige, har 25 pct. kontanthjælp som væsentligste indkomstkilde i 2018.

Der er også en tydelig tendens til, at jo senere barnet eller den unge er blevet anbragt, desto større andel har modtaget en strafferetlig dom. Blandt de 25-29 årige mænd, der blev anbragt første gang, da de var 0-2 år, har 25 pct. fået en strafferetlig dom. Ses der på 25-29-årige mænd, der blev anbragt første gang som 15-17-årige, har godt 35 pct. fået en strafferetlig dom. Blandt mænd, der ikke tidligere har været anbragt, er andelen 6-7 pct. Det skal dog bemærkes, at en anbringelse uden for hjemmet kan iværksættes som led i en strafferetlig afgørelse for unge mellem 15-17 år, hvilket er en del af forklaringen på den ret høje andel.

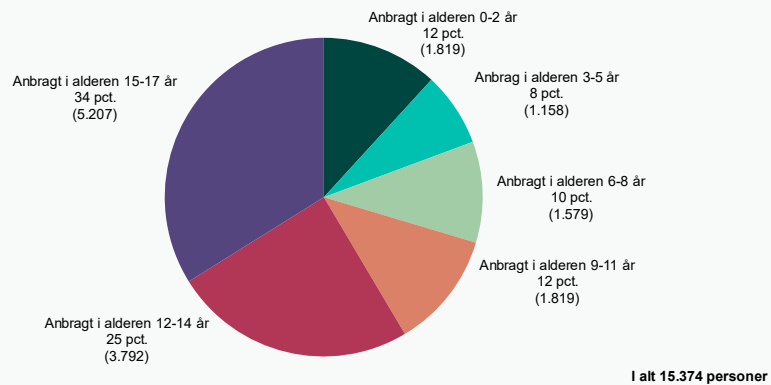
Ud fra analysen kan der ikke direkte konkluderes, at det er udelukkende tidspunktet for anbringelse, der er den udslagsgivende årsag til, at barnet klarer sig dårligere. Det vil kræve, at der i analysen tages højde for en række bagvedliggende faktorer, der ligger til grund for anbringelsen, der ikke findes datamæssigt belæg for at tage højde for.

Tidligere anbragte fordelt på alder ved første anbringelse

Blandt alle 25-29 årige i 2018 havde omkring 15.000 været anbragt uden for hjemmet på et tidspunkt, da de var mellem 0-17 år. Størstedelen af anbringelserne af disse børn og unge skete blandt de større børn og unge. Af de tidligere anbragte børn og unge i alderen 25-29 år var det knap 60 pct., som blev anbragt uden for hjemmet, efter de var fyldt 12 år, jf. figur 1. Det ses også af figur 1, at mens 34 pct. blev anbragt da de var mellem 15-17 år, er det blot 12 pct., der blev anbragt, da de var mellem 0-2 år.

Figur 1

Alder ved første anbringelse blandt tidligere anbragte i alderen 25-29 år, ultimo 2018

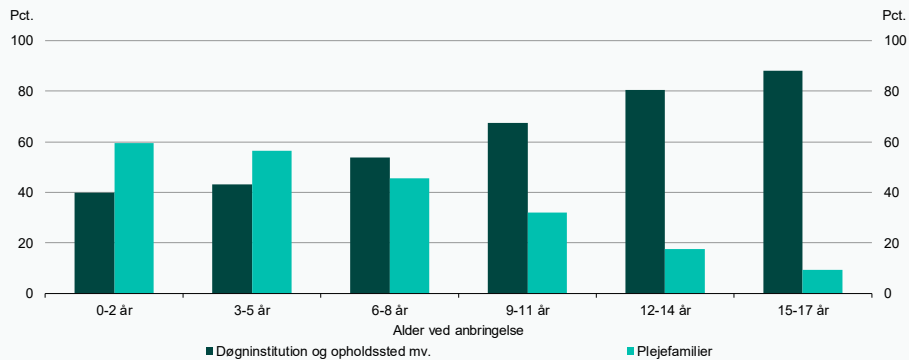
Anm.: Omfatter alle i alderen 25-29 ultimo 2018, som tidligere har været anbragt uden for hjemmet, og som indgår i befolkningsregistret d. 1. januar 2019. Alderen angiver barnets eller den unges alder på anbringelsestidspunktet ved første anbringelse. Personer som i anbringelsesregistret mangler informationer om tidspunkt for iværksat anbringelse er ikke med i opgørelsen.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Størstedelen af de tidligere anbragte børn og unge, som blev anbragt første gang i alderen 0-5 år, har primært været anbragt i en plejefamilie, mens størstedelen af dem, som var over 5 år på anbringelsestidspunktet, primært har været anbragt på en døgninstitution eller opholdssted mv. jf. figur 2.

Figur 2

Type af anbringelsessted blandt 25-29-årige tidligere anbragte børn og unge, efter alder ved anbringelse

Anm.: Omfatter alle i alderen 25-29 ultimo 2018, som tidligere har været anbragt uden for hjemmet, og som indgår i befolkningsregistret d. 1. januar 2019. Alderen er opgjort på anbringelsestidspunktet ved første anbringelse. Anbringelsessted er defineret ud fra hvilken type anbringelsessted, som har været mest dominerende, for det enkelte barn eller unges samlede anbringelse. Flere børn og unge vil have oplevet skift og brud i deres anbringelse, og dermed været anbragt både på en døgninstitution og i en plejefamilie. Personer som i anbringelsesregistret mangler informationer om tidspunkt for iværksat anbringelse er ikke med i opgørelsen.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

I den resterende del af analysen sammenlignes unge 25-29-årige, der er blevet anbragt i en tidlig alder, med unge, der er blevet anbragt i en sen alder på en række parametre i det tidlige voksenliv. Resultaterne viser klart, at børn og unge, der er blevet anbragt i en tidlig alder, klarer sig bedre end anbragte børn og unge, der er anbragt i en sen alder.

Men det er vigtigt at understrege, at man ikke ud fra analysen kan konkludere, at det er tidspunktet for anbringelse, der er den udslagsgivende årsag til, at barnet klarer sig dårligere. Det vil kræve, at der i analysen tages højde for en række bagvedliggende faktorer, der ligger til grund for anbringelsen, der ikke findes datamæssigt belæg for at tage højde for. Mange børn, der anbringes i en tidlig alder, anbringes fx primært fordi deres forældre har nogle udfordringer, hvorimod børn og unge, der anbringes i en sen alder, oftere anbringes, fordi de selv har nogle udfordringer, som også kan have indflydelse på deres livsbane.

Det er derudover vigtigt at holde sig for øje, at den indsats, de 25-29-årige tidligere anbragte modtog som anbragte børn og unge, ligger en del år tilbage i tiden. Der kan derfor ikke ud fra analysen siges noget om, hvordan anbragte børn og unge med nutidens indsats vil klare sig på de analyserede parametre i et fremadrettet perspektiv, da indsatserne kan have forandret sig over den valgte tidsperiode.

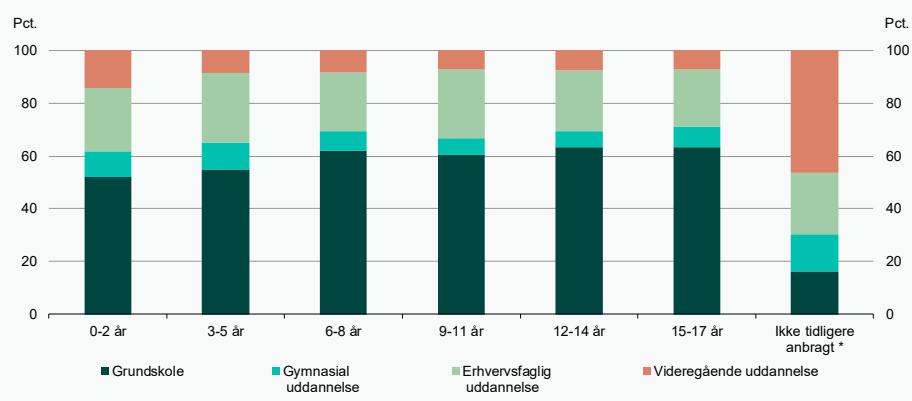
Uddannelse blandt tidligere anbragte

Tidligere undersøgelser viser, at anbragte børn og unge generelt klarer sig dårligere end jævnaldrene i grundskolen. Færre anbragte børn og unge aflægger afgangsprøven i 9. klasse, og de opnår i gennemsnit lavere karakterer. Særligt unge anbragt i en sen alder fylder blandt de anbragte, som ikke aflægger afgangsprøven i 9. klasse. Det er bl.a. analyseret i Socialpolitisk Redegørelse 2019.

Dette afspejler sig også, når man ser på uddannelsesniveautet blandt de 25-29 årige tidligere anbragte. Mens 16 pct. af de 25-29-årige, som ikke har været anbragte i barndommen, har grundskolen som den højeste fuldførte uddannelse er det mellem 50-60 pct. af de tidligere anbragte. Og særligt blandt de 25-29-årige, der blev anbragt i en sen alder er der relativt mange, der har grundskolen som højest fuldførte uddannelse. For de 25-29-årige, som blev anbragt første gang, mens de var 15-17 år, har 63 pct. grundskolen som den højest fuldførte uddannelse. For de 25-29-årige, som blev anbragt første gang som 0-2-årige har 52 pct. grundskolen som højest fuldførte uddannelse, jf. figur 3.

Figur 3

Højest fuldført uddannelse blandt tidligere anbragte, efter alder ved anbringelse, 2018

Note: *) Ikke tidligere anbragt omfatter alle 25-29-årige ultimo 2018, som *ikke* har været anbragt uden for hjemmet.

Anm.: Omfatter alle i alderen 25-29 ultimo 2018, som tidligere har været anbragt uden for hjemmet, og som indgår i befolkningsregistret d. 1. januar 2019. Alderen angiver barnets eller den unges alder på anbringelsestidspunktet ved første anbringelse. Personer som i anbringelsesregistret mangler informationer om tidspunkt for iværksat anbringelse er ikke med i opgørelsen. Højest fuldført uddannelse er opgjort pr. 30. september 2018. Personer som ikke har oplysninger om uddannelse indgår i 'Grundskole', dette drejer sig om få personer.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Ser man på, hvilke uddannelser, de tidligere anbragte tager, så har næsten 1/4 af gruppen gennemført en erhvervsfaglig uddannelse, som 25-29-årig. Det er omtrent samme andel som blandt de 25-29-årige, som ikke tidligere har været anbragt, og andelen er stort set ens uanset alder ved første anbringelse. Der er dog væsentligt færre blandt de tidligere anbragte, som har en videregående uddannelse, og der er en væsentlig forskel i forhold til alder ved første anbringelse. Mens 14 pct. af de tidligere anbragte, som blev anbragt som 0-2-årige, har en videregående uddannelse som 25-29-årig, så er det blot 7 pct.

blandt dem, der blev anbragt som 12-17-årige. Uanset alder ved første anbringelse er det dog væsentlig færre end blandt de øvrige 25-29-årige, hvor 46 pct. har en videregående uddannelse jf. figur 3.

Beskæftigelsesstatus for tidligere anbragte

En anbringelse er et udtryk for problemer i familien eller hos barnet selv, som kan have konsekvenser for barnet ind i voksenlivet. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at anbragte børn og unge oftere klarer sig dårligere i uddannelsessystemet, og de generelt har en dårligere tilknytning til arbejdsmarkedet i det tidlige voksen liv.

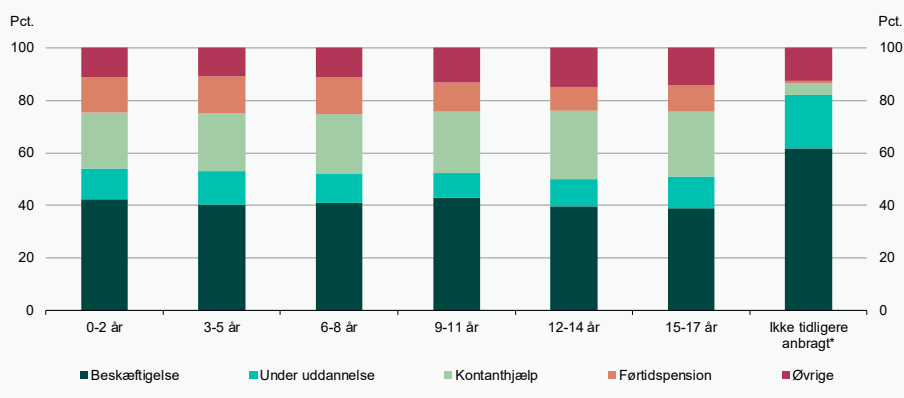
Blandt de 25-29 årige, som tidligere har været anbragt, er der en større andel, der har kontanthjælp som primær forsørgelsesgrundlag end for alle andre unge. Og denne andel varierer med alderen for første anbringelse. Blandt de 25-29-årige, der blev anbragt første gang som 0-2-årige, har omkring 21 pct. kontanthjælp som væsentligste indkomstkilde i 2018. Blandt de 25-29-årige, der blev anbragt første gang som 15-17-årige, har 25 pct. kontanthjælp som væsentligste indkomstkilde i 2018.

Modsat er andelen, som modtager førtidspension, størst blandt de tidligere anbragte børn og unge, som blev anbragt i en tidlig alder. Knap 14 pct. blandt dem som blev anbragt i alderen 0-5 år modtog førtidspension som 25-29-årige, mens andelen var ca. 10 pct. blandt dem som blev anbragt i alderen 12-17 år jf. figur 4.

Den relativt høje andel som modtager førtidspension i en tidlig alder skal bl.a. ses i lyset af, at nogle børn bliver anbragt pga. et handicap.

Figur 4

Socioøkonomisk status blandt 25-29-årige, efter alder på anbringestidspunktet, 2018

Note: *) Ikke tidligere anbragt omfatter alle 25-29-årige ultimo 2018, som *ikke* har været anbragt uden for hjemmet.

Anm.: Omfatter alle i alderen 25-29 ultimo 2018, som tidligere har været anbragt uden for hjemmet, og som indgår i befolkningsregistret d. 1. januar 2019. Alderen angiver barnets eller den unges alder på anbringestidspunktet ved første anbringelse. Personer, som i anbringelsesregistret mangler informationer om tidspunkt for iværksat anbringelse, er ikke med i opgørelsen. Socioøkonomiske status er dannet ud fra væsentligste indkomstkilde i løbet af 2018.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

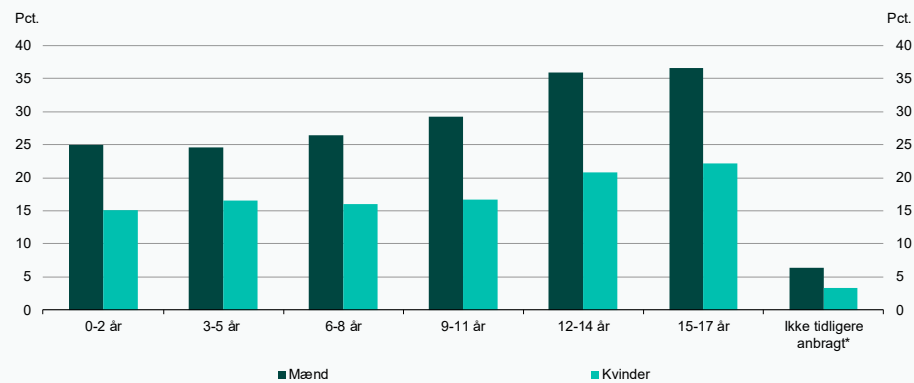
Kriminalitet blandt tidligere anbragte

Unge, som har været anbragt i barndommen eller i ungdommen, har oftere en dom inden for straffeloven end unge, som ikke har været anbragt, og de unge, som er blevet anbragt i en sen alder, er oftere dømt for kriminalitet end de unge som blev anbragt tidligt i barndommen. Hvis et barn eller ung begår gentagen eller alvorlig kriminalitet, kan det i nogle tilfælde medføre en anbringelse uden for hjemmet, hvis kriminaliteten fx kan relateres til alvorlige sociale problemer i hjemmet. Men en anbringelse uden for hjemmet kan også iværksættes som led i en strafferetlig afgørelse for unge mellem 15-17 år, som et alternativ til varetægtsfængsling i et arresthus eller afsoning i et fængsel. Dette bidrager til at forklare, hvorfor at kriminaliteten er højere blandt dem som blev anbragt i en senere alder.

Der er en tydelig tendens til, at jo senere barnet eller den unge er blevet anbragt, desto større andel har modtaget en strafferetlig dom. Blandt de 25-29 årige mænd, der blev anbragt første gang, da de var 0-2 år, har 25 pct. fået en dom inden for straffeloven. Ser man på 25-29-årige mænd, der blev anbragt første gang som 15-17-årige har godt 35 pct. fået en dom inden for straffetretten. Blandt tidligere anbragte kvinder er der samme tendens, men på et lavere niveau: Blandt de kvinder, der første gang blev anbragt i alderen 0-2 år, har 15 pct. fået en dom da de var i alderen 25-29 år. Blandt de kvinder, der blev anbragt første gang i alderen 15-17 år har over 20 pct. fået en dom som 25-29-årig, jf. figur 5.

Figur 5

Andel af 25-29-årige tidligere anbragte børn og unge, som har fået en dom, 2018

Note: *) Ikke tidligere anbragt omfatter alle 25-29-årige ultimo 2018, som *ikke* har været anbragt uden for hjemmet.
 Anm.: Omfatter alle i alderen 25-29 ultimo 2018, som tidligere har været anbragt uden for hjemmet, og som indgår i befolkningsregistret d. 1. januar 2019. Alderen angiver barnets eller den unges alder på anbringelsestidspunktet ved første anbringelse. Personer, som i anbringelsesregistret mangler informationer om tidspunkt for iværksat anbringelse, er ikke med i opgørelsen. Domme er baseret på perioden 1995-2018, og omfatter udelukkende fældende strafferetlige afgørelser.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

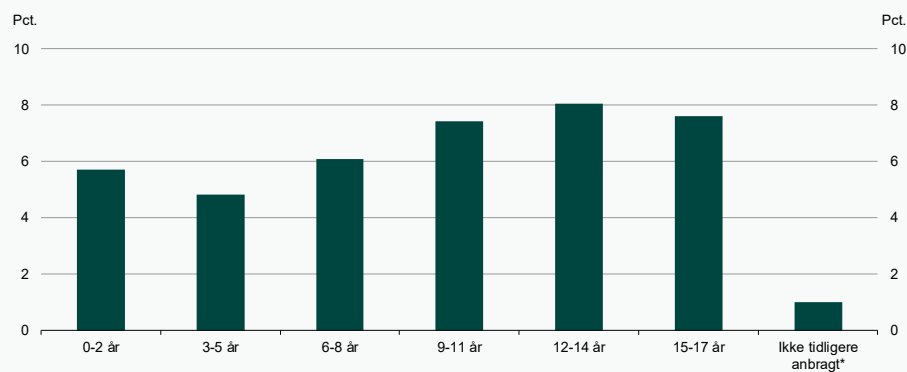
I opgørelsen ovenfor indgår alle fældende strafferetlige afgørelser. Heri indgår seksualforbrydelser, voldsforbrydelser, ejendomsforbrydelser (fx indbrud, tyveri, hærværk, hæleri, bedrageri mv.) samt andre straffelovsforbrydelser (fx salg af narkotika, våben, ulovligt erhverv mv.). Dommene kan eksempelvis være betinget eller ubetinget frihedsstraf, bøde eller foranstaltningsdomme. Den sidste type dom kan være medvirkende til at forklare, hvorfor kriminaliteten er højere for dem, der er blevet anbragt i en sen alder, jf. også ovenfor.

Stofmisbrugsbehandling for tidligere anbragte

Generelt er der en større andel af unge, som er tidligere anbragte, der har været i stofmisbrugsbehandling end blandt unge, der ikke har været anbragte i barndommen. Og en højere andel af dem, der blev anbragt første gang i en sen alder, har været i stofmisbrugsbehandling, end dem der blev anbragt i en tidligere alder. Mens 5-6 pct. af de 25-29-årige, der blev anbragt første gang som 0-5 årige har været i stofmisbrugsbehandling på et tidspunkt i perioden 2016-2018, så er det omkring 8 pct. af de 25-29-årige, der blev anbragt første gang som 12-17-årige. For de 25-29-årige, der ikke tidligere har været anbragt er det markant færre, omkring 1 pct., som har været i stofmisbrugsbehandling på et tidspunkt i løbet af 2016-2018, jf. figur 6.

Figur 6

Andelen af 25-29-årige tidligere anbragte børn og unge, som har været i stofmisbrugsbehandling på et tidspunkt i år 2016-2018.

Note: *) Ikke tidligere anbragt omfatter alle 25-29-årige ultimo 2018, som *ikke* har været anbragt uden for hjemmet.

Anm.: Omfatter alle i alderen 25-29 ultimo 2018, som tidligere har været anbragt uden for hjemmet, og som indgår i befolkningsregistret d. 1. januar 2019. Alderen angiver barnets eller den unges alder på anbringelsestidspunktet ved første anbringelse. Personer som i anbringelsesregistret mangler informationer om tidspunkt for iværksat anbringelse er ikke med i opgørelsen.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.